

Remissvar: Kunskapsbaserad och jämlik vård, SOU 2017:48

Sveriges Arbetsterapeuter har tagit del av betänkandet *Kunskapsbaserad och jämlik vård – Förutsättningar för en lärande hälso- och sjukvård (SOU 2017:48)* av utredningen om ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd i hälso- och sjukvården.

Sveriges Arbetsterapeuter företräder en hög andel av arbetsterapeuter i yrkesverksam ålder i Sverige. Vi tillvaratar och driver arbetsterapeuters yrkesmässiga och fackliga intressen. Med den höga representativiteten kan vi som organisation föra arbetsterapiens och arbetsterapeuters talan i Sverige och internationellt.

Utredningens uppdrag har varit att överväga och lämna förslag till hur en ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd i hälso- och sjukvården kan uppnås. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den hälso- och sjukvård som ges befolkningen är kunskapsbaserad och jämlik och ges på samma villkor till kvinnor och män.

Sveriges Arbetsterapeuter delar utredningens bild av en splittrad kunskapsstyrning. Vi delar även många av utredningens resonemang och anser att de förslag som utredningen lämnar om att utveckla den nationella styrningen kan bidra till ökade förutsättningar för en jämlik hälso- och sjukvård. Vi anser det positivt att landstingen åläggs ett ansvar även för kommunal verksamhet.

Sveriges Arbetsterapeuter vill här betona att förutsättningen för detta är att den landstingsdrivna delen av kunskapsstyrningen måste ha en tydlig förståelse och kunskap om de förutsättningar och den logik som primärkommunal hälso- och sjukvård bedrivs utifrån. Insatserna ges i patienters och brukares hem och vården måste därför i än högre utsträckning ges med individ och närstående som medskapare. Detta ställer krav på andra kunskaper och andra uppföljningar än den som är uppenbar utifrån den landstingsdrivna vårdens perspektiv. Ända sedan Ädel-reformen genomfördes har de organisations- och kunskapsideal som finns inom den landstingsdrivna vården kommit att prägla den primärkommunala vården. Om man menar allvar med att patienten/brukaren är medskapare ställer detta krav på inkludering av andra och nya kunskapsområden när det gäller styrning och uppföljning.

Här vill Sveriges Arbetsterapeuter särskilt lyfta de förtydliganden i hälso- och sjukvårdslagen som föreslås om att professionerna ska ha goda förutsättningar att arbeta enligt vetenskap

och beprövad erfarenhet, och att det är huvudmannen respektive verksamhetschefen som har ansvaret att skapa dessa förutsättningar.

Vidare ställer sig Sveriges Arbetsterapeuter bakom förslaget om att en nationell kunskapsstjänst ska inrättas i syfte att skapa förutsättningar för vårdprofessionerna hos alla sjukvårdshuvudmän och vårdgivare att enkelt söka och få tillgång till kunskap inom sitt eget eller professionsgemensamma områden. Vi delar utredningens breda tolkning av vad kunskapsstöd och kunskapsstyrning är.

Att en kostnadsfri tillgång till vetenskapliga artiklar ingår i kunskapsstödet anser vi vara oerhört viktigt. Att SBU:s upplysningstjänst föreslås kopplas till kunskapsstjänsten är också positivt.

Sveriges Arbetsterapeuter ställer sig generellt positivt till förslaget om att läkemedelskommittéerna ombildas till att bli vårdkommittéer med utvidgat ansvar även för primärkommunal hälso- och sjukvård. Det är dock viktigt att säkerställa att dessa kommittéer får en multiprofessionell sammansättning med expertkompetens inom såväl medicin, omvårdnad, rehabilitering och habilitering, samt att det också finns professionsrepresentanter från kommunerna i kommittén. Detta för att hälso- och sjukvård och omsorg inom kommunal verksamhet inte kan baseras på diagnos då flertalet av patienterna har en multisjuklighet, vården bedrivs utifrån en annan logik och i nära samverkan och samordning med de insatser som ges enligt SOL.

Utredningen ser att vårdkommittéerna kommer att få ett brett samverkansansvar och belyser vikten av samverkan med andra samhällsorgan och företrädare för patient- och brukarorganisationer. Vi saknar att man i detta sammanhang inte tar upp samverkan med professionsorganisationerna. Både centralt och lokalt finns det hos Sveriges Arbetsterapeuter en stor professionskunskap och en nära samverkan med forskare och verksamma arbetsterapeuter kring kunskapsutveckling och kunskapsstöd i arbetsterapi. Vi är övertygade om att detsamma gäller andra professionsförbund också.

Slutligen, Sveriges Arbetsterapeuter anser att två aspekter angående vårdkommittéer måste belysas vidare för att vi ska kunna vara odelat positiva till förslaget. Den ena aspekten är vilket mandat och funktion som vårdkommittéerna kommer att få i relation till de olika grupper som kommer att finnas inom ramen för det system för kunskapsstyrning som SKL håller på att arbeta fram. Menar utredningen att vårdkommittén ska vara ett styrande organ lokalt även för den delen av arbetet?

Den andra aspekten är hur vårdkommittéerna ska utses och för hur lång tidsperiod. Sveriges Arbetsterapeuter vill här betona vikten av en transparent och tydlig procedur och att den sker i samverkan med professionsorganisationerna.

Ida Kåhlin

Förbundsordförande

08-507 488 03 (direkt)

ida.kahlin@arbetsterapeuterna.se